

גליון הכנה לדפוס מספר

"השב האפר"

אשר חיבר הרה"ג החסיד המקובל
וצדיק המפורסם איש אלקים בצינא
קדישא אספקלריא המאירה מורה
צדק לעדתו צינא מלא ספרא ולו
עשר מעלות גמדות ישראלות ותק
ועושה הסד מוה' פנחס אריה זצ"ל

צב"ד דק' טורקא

דווארט קומי אזוי

ז

רעהשי"ת

השב האפר

פרשת ויהי שנת תשפ"א גליון י"ב

פרשת ויהי

חילוק בינו ובין אחרים וזהו בחי' ראובן ראו בנינו ובין חמי, והרוצה יתנו אחרים והא לא יתן כוונתו על ידי נתינת אחרים ישכחו לתבוע אותו ליתן וזהו מלשון מנשה לשון שנכחה, ובחי' לא יתן ולא יתנו אחרים היא בחי' אנדריות והוא נכלל בשם אפרים מלשון הפרני בארץ עניי שמדרך הטבע אדם שהוא בין עניים תמיד יצטרך לתת להם צדקה ולא יכול לפרות ולרבות עשרו, אכן מי שהוא אכזר אינו משיג ע"ז ולכן בין עניים יכול אעפ"כ לאסוף הון ולכן נקרא מלשון הפרני בארץ עניי, ולכן מרומז בר"ת תמכ' מאש"ר מ'נשה א'פרים ש'מעון ר'אובן והם ד' מדות הנ"ל, אמנם באמת אם ישים האדם אל לבו כי לא במותו יקח הכל ולא ירד אחריו כבודו וכמות זה כן מות זה, ע"כ לא יקבוץ אדם הון לעזוב לאחרים חילו רק יראה להיטב עם עשרו וכבוד ביתו ולהחזיק ברכי דרבנן דשלהי, וזה ירמוז ועתה שני בנים הנולדים לך בארץ מצרים ר"ל ב' בחינות שהם משתדלי' בארצות ובדברים שבגבול ומיצר עד בא אליך, אליך ר"ת לא ירד א'חריו כ'בודו כאשר יגיע זמן זה אז מצרימ' ל"ו ה"ם ר"ת יוצא מ'עדן ל'השקות ה'ג', נשארים הדברים הטבעיים שהם בגבול ומיצר רק לד' לבדו ואין לאדם בהם הנאה של כלום ואז אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי ע"כ מהראוי שישים האדם נוכח פניו להשפיע מטובו לעניים.

והנה מדת הצדקה מטבעו להוסיף לאדם בעשרו כדכתיב י"ש מפד"ר ונוס"ף עו"ד וזהו מרמוז לא יטמא בעל בעמיו להחלו כי עמיו ר"ת יש מ'פד' ו'נוס"ף עו"ד ור"ל שבעל הממון לא יטמא בחי' עמיו הנ"ל להחלו וע"י מה הוא מטמא בחי' זו לא יקרחו קרחה בראש"ם נוכל לרמוז ג"כ כי תיב' בראש"ם א'פרים מ'נשה ר'אובן ש'מעון שלא יהי' בהם בחי' כילות ע"ד קרחה אתה עושה במלכותך ר"ל שלא יעלה מבחשבתם בחי' כילות ועי"ז גורמים השפעות מדיקנא קדישא ששם בחי' י"ג מדות וזהו ופאת זקנם לא יגלחו והבן.

יהיה יכולת לאחיו הקטן לגדול ממנו מסיבת הצדיק ע"ד האמור בגין למזכי דא עם דא

וזהו שמבואר במדרש צפה הקב"ה במעשיהו של צדיקים שהוא ענין תורה ומעשים טובים ויר"ש וגם במעשיהם של רשעים שהוא ענין צדקה כאמור וחטאך בצדקה פרוק, ועדיין איני יודע באיזה מהם חפץ יותר כשהוא אומר וירא אלקים את האור כי טוב רצה לומר האור ר"ת ר'אש א'פרים ו'הוא ה'צעיר ע"כ תדע באיזה מהם חפץ יותר והבן.

ועם האמור פרשנו ג"כ בפסוק ויאסוף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל עמיו כי ע"י קלקול בבחי' רגליו וירכין גורם ויאסף אל בחי' עמיו"ו שהוא בחינת צדקה ר"ת יש מ'פד' ו'נוס"ף עו"ד, ונרמז ג"כ בחי' הצדקה בפ' זבולן לחוף ימים ישכון לחוף ר"ת ח'ונן ו'נותן פ'תו לאורחים, ועי"כ ימים ישכון גורם בחי' יזל מים מדליו ניטריקון ימים:

וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלקים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם ופ"י רש"י הראה לו שטר אירוסין ושטר כתובה, דהנה אמרנו רמז בפסוק לא יטמא בעל בעמיו להחלו לו יקרחו קרחה בראש"ם ופאת זקנם לא יגלחו, דהנה מבואר בזה"ק וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו דהסט"א לא יכול להתגבר נגד יעקב, מה עשה התגבר על עצמו על בעלי צדקה תחנין דאורי' לחזק לבכם לקפוץ ידם מן התלמוד חכם למען עי"כ לא יוכל להחזיק בתורת ד' וכשל עוזר ונפל עוזר, ולכן נמצאו ד' מדות בנותני צדקה ועם זה אמרנו רמז בפסוק ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי, דאילו ד' מדות הם בחי' אפרים מנשה ראובן שמעון, מדות יתן ויתנו אחרים הוא בחי' שמעון אשר הוא עושה בחי' צדקה וממנו ישמעו וכן יעשו, וזה שהוא נותן ולא יתנו אחרים כוונתו להראות שיש

וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור ו אפשר לומר בזה, ועם זה יובן המדרש צפה הקב"ה במעשיהו של צדיקים ובמעשיהו של רשעים ועדיין אין אני יודע באיזה מהם חפץ יותר כשהוא אומר וירא אלקים את האור כי טוב הוי אומר במעשיה' של צדיקים חפץ יותר ע"כ. כי הנה אנחנו רואים שהקב"ה משפיע עושר נכסים וכבוד לפשוטי העם ור' חנינא בצער והטעם בגין למזכי אילין עם אילין, והנה הטובות נכללו בי"ד עתים לטובה והרעות נכללו בי"ד עתים לרעה וע"י הצדקה שהעושר עושה עם העני זוכים שניהם לבחי' עוה"ב, ושם אפרים רומז לבחי' עשירי עם, ע"ד שאמר הפסוק כי הפרני אלקים בארץ עניי כי עלמא הדיו נקראת ארץ עניי ויש כאן לעשירים טובת ופירות אבל לצדיקים יא' עניותא בעה"ז בגין למיזכי אילין וכו', והצדיקים נקראים בשם מנשה ע"ד כי נשני אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי כי הצדיק נשכח ממנו כל ענייני עוה"ז ותמיד משוטט מחשבתו בעולמות העליונים.

וזהו אפשר לרמוז וישלח ישראל הוא הקב"ה מלשון ישר אל, את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ונרמז בר"ת ויש"ת ע"ד שאמרו בגמ' צדיקים תחילתן יסורים וסופן שלוה ורשעים בהיפך זה, ור"ת ויש"ת למפרע ת'חלתן ש'לוה ו'סופן י'סורים, ואת שמאלו רומז לבחינת הדיו על ראש הצדיק הנקרא מנשה שמדכאו ביסורים כי מנשה הבכור ולכן יהיה לצדיק פי שנים כי באמת אח"כ יש לו נחלת שני עולמות, וזהו שאמר אח"כ וירא יוסף הוא הצדיק ע"ד יראת ד' תוסיף ימים הוא רואה כי ישית אביו יד ימינו ר"ל י"ד עתים לטובה על ראש וכו' ויאמר וגו' ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ר"ל אח"כ תראה שיהיה גם לצדיק כל הצרכותו ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו ר"ל ע"י עשירות

ולכן מרומז בפסוק יזל מים מדליו כי ע"י הדלים בא השפעות טובות ולכן ר"ת יז"ל ז'קנם לא יגלחו ולכן מרומז כאן ויפרו וירבו מאוד ויחי יעקב כי מאד בא"ת ב"ש אותיות תי"ק ר"ת תרין ירכין וקשוט ע"י תיקון בבחי' ירכין שהם תמכין דאורייתא ע"ב גרם חיות לבחי' יעקב, ובאן רומז ג"כ בר"ת מ"י אל"ה ויאמר יוצא מ'עדן להשקות א"ת הגן, כי מה שיצא מן העדן עליון הכל נקרא כדי להשקות גן הוא בעל תורה שעוסק בגן פרשיות התורה, ולכן ר"ת ויאמר מ'שם יפרד ויהי ארבעה ראשים שהם ד' מדות ולכן אין ראוי לברכה שאין עוסקים במדת צדקה כראוי והצדיק היא בחי' יוסף הרוצה להמליץ בעד ישראל הוא מזכיר לפניו מדות טובות שטר אירוסין היא בחי' אמונה שיש לכ"א מישראל ע"ד וארשתין לי באמונה, ושטר כתובה היא בחי' התורה שר"ל שאע"פ שאין נותנים צדקה כראוי אעפ"כ התורה חביבה בעיניהם ולכן אעפ"י שאין עושים כדבעי הקב"ה משפיע להם טובות והבן כי קצרותי:

י"דך בעורף אויבך איזה מלחמה שצריכ' יד נגד הערף הוי אומר זו קשת, דהנה עיקר המלחמה שמחויב האדם להיות לוחם כל ימיו מלחמות היצה"ר וכאמור בס' חובת הלבבות (שער יחוד המעשה) ואמר החכם שאמר למלך בשובו ממלחמות אויב ונצח מלחמתו והיה שמח וטוב לב אמר לו החכם שבתם מן המלחמה הקטנה ועתה עליהם מלחמה הגדולה הוא מלחמת אויב הפנימי, וידוע כי אויב הפנימי היא בחי' הסט"א והוא השאור שבעיסה והוא בחי' עמלק זרע עשו שהוא החי' הרביעיית שאמר על' בדניאל אכלה ומדקה ושארה ברגלה רפסה. כי עיקר המלחמה במה שהוא מפתה את האדם למלאות את בטנו באכילה יתירה ומן תאוות אכילה בא לתאוות אחרת והתחלת התאוה הוא מכח ראייות העין, כי העין רואה ולב חומד והגוף גומר, ולכן בינה החי' הרביעי בשתי אלה רגע אכלה ומדקה לרמוז שהולך אחרי שרירות לבו למלאות כרסו מעדנים, ושארה ברגלי רפסה הוא תאוות המשגל הוא מרומז ברגליה רפסה כי מבואר כמה פעמים רגלי' בינו לתאוות המשגל וכן מרומז בר"ת שאר אכלה ומדקה שארה רפסה לכן מרומז במה שנקראים עם קשוי ערף כי ערף ר"ת ע"יון רגל פ"ה לרמוז כי אלו ג' כולל כל הגוף ובהם עיקר התאוה.

והנה אמרו בגמ' תיקון ע"ז לעול' ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר וב' וא"ל יעסוק בתורה ואם לאו יקרא ק"ש וכו', ואמרנו דרך רמז בפ' ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל, כי ע"י התאות עושה האדם לעצמו מסך המבדיל בינו לבין קונו כי אם לא הי' באדם רודף אחר תאות וחמדות הי' מקושר תמיד בכוראו ורוח לא יבא ביניהם אך רוע היצר הוא הפירוד והחוצץ לבינינו ובין בוראינו, כאמור כי אם עונותיכם הם מבדילים וכו', והנה כאשר האדם מדבק א"ע במדות אברהם יצחק יעקב שהוא אהבה ויראה ותורה אז מתגבר א"ע על היצר ומתדבק בכוראו ומגרש בחי' מסך המבדיל שלו, וזהו מרומז בתי' ומל"ק כי ס"ת אברהם יצחק ישראל הם אותיות מלק, את ראשו' הוא בחי' הסט"א שר"ת אכלה ו'מדקה שארה ר'פסה וזה ממול ערפו שר"ל בחי' בסט"א עומד מול הערף שהם איברים הנ"ל ואז כשעושה האדם כן ולא יבדיל אין לו מסך המבדיל והבן, ועיקר המלחמה הוא ע"י תורה וק"ש וזהו בחי' קש"ת ר"ת ק"ש תורה וזהו איזה מלחמה שצריכה כנגד הערף זו קשת והבן, או כי בחי' קשת הוא בחי' ג' גוונים שהם חוור סומק ירוק דרגא דתלת אבהו והבן:

י"דך בעורף אויבך איזה מלחמה שצריכה יד כנגד הערף הוי אומר זו קשת ידיו רב לו איזה מלחמה שצריכה שתי ידיים הוי אומר זו קשת ע"ב, דהנה איתא בזוה"ק שתפילה הוא בחי' מלחמה כמאן דזריק חיציים לגבי חויא, וצריך לזרוק חיציים קירטא בתר קירטא, אפשר לומר בזה כי הנה יש ב' בחי' דינים ומובא בס' מגלה עמוקות (פרשת ויצא) שיש ב' פעמים ש"ך דינים והדינים באים לאדם מחמת שהיא מגושם מאד בהבלי הזמן וע"י היסורים והדינים הבאים עליו הוא מתעורר משינת האולת והוא מפשיט מעליו בחי' הבלים האלה לכן נקרא הוצאה זו שמוציא א"ע מתחת גשמיות והבלי הזמן מלשון נער והוא מלשון מנער את הטבלא ומלשון נוער כפיו מתמוך בשוחד, וזהו כוונת זריקת חיציים קירטא בתר קירטא כי קורטא עולה מספ' ש"ך ומספ' נע"ר והבן היטב, וצריך האד' לעבוד השם בבחי' אהבה ובבחי' יראה וזה קורטא בתר קורטא ומנער עצמו מהבלי הזמן ע"י אהבה וגם ע"י יראה, וזהו אפשר רמוז בפסיק (מט כג) וימררהו ורובו וישטמוהו בעלי חצים ר"ל כי עמלק אחיזתו מצד א' וישמעאל ג"כ בצד אחד ועמלק בספרו מ"ר ושר של ישמעאל הוא בחי' רבה

קשת שהו' רהב כמוב' (במג"ע) [מגלה עמוקות], וזהו בן פורת יוסף הוא הצדיק נברא בשם יוסף וימררהו ורובו שנאחזים בו הסט"א מב' צדדיו וישטמהו בעלי חיציים שהם בעלי חיציים שצריך ללחום בזריקת חיציים למולם שהם אהבה ויראה כנ"ל,

והנה מסיבת דינים האלי באים יסורים לאדם ורעות ח"ו וזהו המלאך גואל אותי מכל רע כי ש"ך מספרו כ"ל ר"ע וההמתקה הוא מאלף של שם אדני כי ה"פ דין מספר ש"ך ונמתק ע"י האלף, והאלף הוא בחי' הוי' יוד ואו יוד וזהו ה' מלאך כי ה' פעמים מלאך הסה"פ הוי' אדני והבן היטב, וזה שאמר יעקב יברך את הנערים ר"ל שני פעמים נער כנ"ל והתיקון הוא ע"י בחי' ג' אבות, כי אברהם ויצחק עם הכולל עולה תנ"ח שהוא מספ' כ"ב אהבה וכ"פ יראה ועם שם יעקב עולה סך שני פעמים ש"ך, וזהו ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק והבן. וזהו בחי' קשת המובא במדרש הנ"ל כי תי' קשת עולה ש"ס ות"ל שיהא ה"פ חסד שהיא בחי' אהבה וה"פ אלקים שהיא בחי' יראה ויוד כוללים, וזהו שאמר במדרש מלחמה שצריכה שתי ידיים רומזים לאהבה ויראה שהם נקראים זרועות עולם הוי אומר זו קשת והבן. ועפ"ז אמרנו לפרש דברי חכמים בנח"ת נשמעים, דהנה אורייתא בלא דחיל' ורחימ' לא פרכת לעילא וא"כ ממילא אין הדברים נשמעים כי דברים היוצאים מלב כננסים אל הלב וההיפך בהפכו. והנה אומרנו בזוה"ק (ו) אית אהבה ואת אהבה אית יראה ואת יראה. וא"כ תמיד צריך האדם להלביש א"ע בשני בחי' אהבה ובשני בחי' יראה כנ"ל שני פעמים אהבה וב' פעמים יראה ג' נח"ת כאשר אמרנו. וזהו דברי חכמים אם הם בנח"ת ר"ל אם נאמרו באהבה ויראה כנ"ל אז נשמעים והבן:

ועתה שא נא לפשע עבדי אלקי אביך כי יש נ"א יום מסוגלים לתשובה ואחר שעשו תשובה כראוי באים ישראל בניצוח ד' מינים מאני קרבא כמבואר במדרש מאן נצח קרבא מאן דמאני קרבא בידיו והד' מינים רומזים לד' אברים שבגוף הכוללים כל הגוף והם פ"ה עי"ן ל"ב שדר"ה כי אתרג דומה ללב, לולב דומה לשדרה, ערבה דומה לשפון, הדס דומה לעין, ור"ת ד' אלו לפש"ע. וזהו מרומז ועתה אין ועתה אלא תשובה שא נ"א, נ"א יום ואז יהי' שא נא לפשע עבדי אלקי אביך והבן:

לזכר עולם יהיה צדיק
 הרהי"ק איש אלקים אוהב ישראל כלב ונפש ראש הרבנים ומלמד דעת מבינים קודש
 הקדשים חכם חדשים נבון להשיג עמוד התורה מנורה השוהרה הרב הגדול מעני
 ומגדל החסיד הקדוש והטהור אדונינו מורינו ורבינו רבו של כל בני הגולה
 מו"ה **צבי אלימלך** זצוקללה"ה בהרבני מו"ה פסח זצ"ל
 מח"ס בני יששכר ושאר חיבורים
 נסתלק ועלה לשמי טרומים בסערה ביום ח"י טבת תר"א
מחנהנו של רבינו זיעוב"א

